

A bíbor tél

A 2025-26-os felkelés elfojtása az Iráni Iszlám Köztársaságban: egy dokumentációs jelentés

42,000+

megölt tüntető

100,000+

örizetbe vett

200+

város, mind a 31 tartomány

jan. 8-9.

leghalálosabb éjszakák

Az iranholocaust.org nyilvános archívumából összeállítva. Független dokumentációs projekt; nem kapcsolódik semmilyen kormányhoz, politikai párthoz vagy ellenzéki szervezethez. CC BY 4.0 licenc alatt kiadva.

Vezetői összefoglaló

2025 decembere vége és 2026 februárja között az Iráni Iszlám Köztársaság történelmének legnagyobb, tartós tiltakozó mozgalmával nézett szembe. A 200-nál is több városban, mind a 31 tartományban feljegyzett demonstrációkat éles lőfegyverrel, tömeges letartóztatásokkal, és 2026 januárjától kezdve az őrizetbe vett tüntetők gyorsított kivégzésével torolták meg.

Ez a jelentés az iranholocaust.org archívumában tárolt nyilvános feljegyzéseket gyűjti össze: a tüntetések kronológiáját, a 2026. január 8-i és 9-i éjszakák eseményeit, a független megfigyelők által összeállított áldozati és őrizetbe vételi adatokat, az elnyomást végrehajtó intézményeket, valamint a külföldi kormányok és többoldalú szervezetek reakcióit. Minden szakasz az archívum megfelelő, közzétett oldalából származik, amely elemenkénti forrásmegjelöléseket tartalmaz.

Az itt idézett számok becslések, amelyeket internetkorlátozások, zárt bíróságok és a független vizsgálókhoz való hozzáférés megtagadása mellett állítottak össze. Dokumentált minimumnak kell őket tekinteni, nem végleges összegnek; a korlátokat a 7. szakasz részletezi.

Főbb megállapítások

1. A halálos erőt rutinszerű tömegkezelési módszerként alkalmazták a fegyvertelen tüntetők ellen, nem pedig kivételes válaszként az erőszakra.
2. A 2026. január 8-i és 9-i éjszakák jelzik a felkelés legvéresebb feljegyzett időszakát, Gilan tartományban, Rashtban jegyezték fel a legmagasabb egy éjszakai halálos áldozatok számát.
3. A zárt eljárások utáni kivégzések, a vádlott saját választása szerinti ügyvéd hiánya, valamint a vádlottak által kényszernek mondott vallomások alapján, az egész időszak alatt folytatódtak.
4. A kommunikációs leállásokat a legnehezebb műveletekkel párhuzamosan vezették be, elnyomva az egyidejű dokumentációt és csökkentve a feljegyzett áldozati számokat.
5. A nemzetközi reakció nagyrészt deklaratív volt. Az aggodalomra okot adó nyilatkozatokat ritkán követték strukturális szankciók, lefokozott kapcsolatok vagy elszámoltathatósági mechanizmusokhoz való utalások.
6. A bizonyítékok köre az állam szándékai szerint hiányos. A független megfigyelők, a családok és a diaszpóra hálózatai maradnak az elsődleges dokumentációs csatornák.

Tartalomjegyzék

1. Háttér: hogyan kezdődött a felkelés
 2. A tüntetések kronológiája
 3. A 2026. január 8-9-i éjszakák
 4. Áldozatok, őrizetbe vételek és kivégzések
 5. Az elnyomás apparátusa
 6. A nemzetközi válasz
 7. Módszertan és korlátok
- Tábla: az elhunytak, név szerint
8. Ajánlások
- Melléklet: források és adathalmazok

Tartalmi figyelmeztetés: ez a jelentés gyilkosságokat, kínzásokat, fogvatartás közbeni haláleseteket, szexuális erőszakot és kivégzéseket ír le, beleértve kiskorúak kivégzését is.

SZEKCIÓ 1

Háttér: hogyan kezdődött a felkelés

A jelenlegi felkelés okai, hogy miben különbözik a korábbi tiltakozási hullámoktól, és hogyan reagált az állam.

Rövid válasz. Az irániak azért tüntetnek, mert négy évtized sérelmei találkoztak: a kötelező hidzsáb és a nők testének ellenőrzése, a tömeges kivégzések, a gazdaság összeomlása és az olyan alapvető szükségletek hiánya, mint a víz és az áram. A jelenlegi hullám 2025 decemberének végén kezdődött, és több mint 200 városra terjedt ki, amelyet éles lőszer használata, tömeges letartóztatások és internetleállások fogadtak.

Mi ellen tiltakoznak az emberek?

- **A kötelező hidzsáb és a nők ellenőrzése.** A Erkölcrendészet, a nők megfigyelése autókban és munkahelyeken, valamint Mahsa Amini 2022-es halála továbbra is az állam magánélet feletti ellenőrzésének jelképe.
- **Kivégzések.** Irán több embert végez ki, mint bármely más ország Kína kivételével, beleértve a gyorsított tárgyalások után elítélt tüntetőket is. Lásd: kivégzések.
- **Gazdasági összeomlás.** A valuta leértékelődése, az infláció és a ki nem fizetett bérek a fizetésből élő középosztály nagy részét a szegénységbe taszították.
- **Infrastrukturális összeomlás.** Gördülő áramkimaradások, téli gázhiány és súlyos vízhiány olyan vidéki városokban váltottak ki tiltakozásokat, amelyek a korábbi hullámokban csendben maradtak.
- **Nincs út a változáshoz.** Ellenőrzött választások, bebörtönzött ügyvédek és bezárt újságok az utcát hagyják meg az egyetlen lehetséges csatornaként.

Mikor kezdődtek a jelenlegi tiltakozások?

A Bíbor Tél felkelés 2025 decemberének végén kezdődött, és 2026 januárjában élesen felerősödött. A 2026. január 8. és 9. éjszakai hozták a legmagasabb egynapos halálos áldozatok számát, Rasht volt a legsúlyosabban érintett város.

Miben különbözik ez 2009-től, 2019-től és 2022-től?

Hullám	Kiváltó ok	Alapvető követelés
2009-es Zöld Mozgalom	Vitatott elnökválasztás	Reform a rendszeren belül
2019-es Aban	Benzináremelés	Gazdasági enyhítés; majd rendszerváltás
2022-es Nő, Élet, Szabadság	Mahsa Amini halála	A kötelező hidzsáb és a papi uralom vége
2025–2026-os Bíbor Tél	Kumulatív: árak, áramkimaradások, kivégzések	Az Iszlám Köztársaság vége

A 2026-os iráni felkelés – Bíbor Tél: idővonal, városok, áldozatok, és hogyan néztek szembe az iráni tüntetők az Iszlám Köztársaság elnyomásával.

A Felkelés.

Negyvenhét év, az állami erőszak tizennégy fejezetében — a Refah Iskola tetejétől Rasht utcáig.

Kezdet — az elnyomás építészete.

1979. február 15-én éjjel, három nappal Khomeini visszatérése után, négy tábornokot végeztek ki a sah seregéből a teheráni Refah Iskola tetején. A „függő bíró”, **Szádeg Khalkhali** által vezetett egytagú forradalmi bíróság ítélte el őket. Tíz hónapon belül az új állam több mint 500 embert végzett ki. Az Iszlám

Köztársaság intézményi formája – forradalmi bíróságok, erkölcsi járőrök, az IRGC, a halálbizottságok – már az első hónapokban kialakult.

Idézet: Boroumand Központ, Amnesty International (1980), Ervand Abrahamian, *Tortured Confessions* (Megkínzott vallomások)

A terror uralma.

Miután az 1981. június 20-i tömegtüntetést leverték, a rezsim a baloldalra, a Tudeh Pártra, független baloldali csoportokra és a **Bahá'í közösségre** támadt. Az Amnesty csak 1981-ben legalább 2946 kivégzést dokumentált; a valódi szám ennél magasabb. **Asadollah Lajevardi**, az Evin ügyésze lett a tömeges kínzások és kivégzések építészé. 1982-re a legtöbb nagy ellenzéki szervezetet szétzúzták, vezetőiket megölték, tagjaikat föld alá vagy száműzetésbe kényszerítették.

Források: Amnesty International, a Boroumand Központ, Bahá'í Nemzetközi Közösség.

A börtönmészárlások.

Khomeini 1988 július végi titkos fatvája után az Evin-i, Gohardasht-i és az ország számos börtönében működő „halálbizottságok” percekig tartó kihallgatásokat folytattak politikai foglyokkal – akik többsége már büntetését töltötte. Azokat, akik nem tagadták meg hitüket, felakasztották. Becslések szerint 4500 és több mint 30 000 kivégzett között mozog a szám két hónap alatt. A holttesteket jelöletlen tömegsírokba temették **Khavaranban** és másutt; családjaiknak a mai napig tilos gyászolni halottaikat.

Mohamed Imám, **Hossein-Ali Montazeri** nagyajatollah, Khomeini akkori kijelölt utódja, ellenezte a gyilkosságokat: „Az Iszlám Köztársaság legnagyobb bűnét, amiért a történelem elítél minket, az Ön parancsára követték el.” Eltávolították az utódlási sorból.

Források: Amnesty: Véráztatta Titkok (2018), Iráni Emberi Jogi Dokumentációs Központ.

A láncgyilkosságok.

1988 és 1998 között több tucat másként gondolkodót, értelmiségit és írókat öltek meg Iránon belül a Hírszerzési Minisztérium ügynökei. **Dariush Forouhar és Parvaneh Eskandari** (1998. november 22.), **Mohammad Jafar Pouyandeh** és **Mohammad Mokhtari** meggyilkolása végül kényszerítette az elismerést. Az állam válasza az volt, hogy „vezető bűnössé” nyilvánított egy miniszterhelyettest, **Saeed Emami-t**; 1999-ben meghalt a letartóztatásban, hivatalosan öngyilkosságot követett el szőrtelenítő krémet ivva.

SZEKCIÓ 2

A tüntetések kronológiája

Hogyan kezdődött a Bíbor Tél: a riál összeomlása, a bazársztrájk és az első áramszünetek 2025 decemberében.

A felkelés, amely az Iszlám Köztársaság történetének leghalálosabb hónapját eredményezte, nem január 8-án kezdődött. Hanem öt héttel korábban, egy valutapiaci összeomlással és egy bezárt bazárral. Ez az oldal a maga mércéje szerint dokumentálja 2025 decemberét.

Hányan haltak meg? Tekintse meg a teljes iráni halálos áldozatok nyomon követőjét — ellenőrzött, név szerinti adatok, hivatalos számok és a kettő közötti eltérés, időszakok szerint.

Napról napra

December eleje	A riál összeomlik A valuta árfolyama 120 000 tomán fölé esett a dollárral szemben. A kenyér, a gyógyszerek és az üzemanyag ára hetente változott. Teheránban, Karadzsanban és Iszfahánban napi hat-nyolc órás áramszünetek voltak megszokottak.
December közepe	Bazársztrájkok kezdődnek A teheráni Nagy Bazár kereskedői az árfolyam és az importengedélyezés miatt zárták be standjaikat. A sztrájk napokon belül áttérjedt Tebrizre, Iszfahánra és Meshedre.
December vége	Az áraktól a rendszerig A skandalások a megélhetési költségekről áttérjedtek magára az államra. Több mint 180 városból jelentettek tiltakozásokat. Teherautó-sofőrök és petrokémiai szerződéses munkások csatlakoztak gördülő munkabeszüntetésekkel.
December 28–31.	Első halálesetek és első áramszünetek A biztonsági erők több vidéki városban tüzet nyitottak a tömegre. A mobilinternetet éjszaka korlátozták a kurd és balucsi tartományokban – ez az a minta, amely megelőzte a januári gyilkosságokat.

Miért fontos december

A januári gyilkosságokról általában úgy számolnak be, mintha 8-án kezdődtek volna. Nem így történt. 2025 decemberében változott meg a tiltakozás jellege: az árfolyam miatti bazársztrájkból országos, a rendszer elleni mozgalommá, a rendőri visszaszorításból pedig az éles lőfegyver első alkalmazásává és regionális internetkimaradásokká vált. A Két Éjszaka minden elemét december utolsó hetében próbálták ki.

Ez magyarázza a földrajzi eloszlást is. A felkelés nem Észak-Tehánban kezdődött. A kereskedelmi negyedekben és a tartományokban indult – Rashtban, Neyshaburban, Marvdashtban, Javanrudban, Aznában, Kermanshahban – olyan helyeken, ahol nincs tudósítói iroda és nincs sávzsélesség.

Mit számoltak decemberben

Egyetlen megfigyelő sem tett közzé kizárólag decemberi adatot. A HRANA által hitelesített Vörös Tél lista, amelyet 2026. február 23-án zártak le 7007 megerősített halálesettel, 2025 decemberének végét tekinti az időszak kezdetének. A kormány hivatalos, 3117 fős száma, amelyet 2026. február 1-jén tettek közzé, ugyanezt az időszakot fedi le.

Mi történt Iránban 2026 januárjában: keltezett feljegyzés a Vörös Tél tüntetéseiről, a január 8–9-i Két Éjszakáról, a Rashti mérsárlásról és minden közzétett halálos áldozat számáról.

Kapcsolódó: Izrael, az USA és Irán – hogyan látták az irániak a csapásokat: a 2025. júniusi tizenkét napos háború, a 2026-os Epikus Harag hadművelet, a célzások nyilvántartása és az ennek ellenére megölt civilek.

Harmincegy nap alatt az árak és áramszünetek miatt indult tiltakozó mozgalom a legvéresebb összecsapássá vált az Iszlám Köztársaság és saját polgárai között 1979 óta. Ez az oldal napról napra rögzíti a történeteket, és egymás mellé helyezi az összes közzétett halálos áldozat számát, hogy az olvasók pontosan láthassák, hol térnek el egymástól.

Hányan haltak meg? A teljes megtekintése Iráni halálos áldozatok nyomon követése — ellenőrzött, név szerinti adatok, hivatalos számok és a kettő közötti eltérés, időszakok szerint.

Napról napra

2025. december 31. – 2026. január 3.	A megtorlás előtt Az Amnesty International és a Human Rights Watch legalább 28 tiltakozó és járókelő halálát dokumentálta 13 városban, 8 tartományban. Malekshahiban (Ilám tartomány) Reza Azimzadeh, Latif Karimi, Mehdi Emamipour, Fares (Mohsen) Agha Mohammadi és Mohammad Reza Karami az IRGC erői által lőttek le, akik egy Basij bázis belsejéből tüzeltek. Aznában (Loresztán tartomány) Vahab Mousavi, Mostafa Falahi, Shayan Asadollahi, Ahmadreza Amani, Reza Moradi Abdolvand és Taha Safari – tizenhat éves, holttestét visszatartották a családjától – veszítették életüket.
Január 3.	A jelzés felülről Ali Khamenei nyilvánosan kijelentette, hogy a „zavargókat a helyükre kell tenni”.
Január 5.	Nincs enyhítés Az Igazságszolgáltatás vezetője utasította az ügyészeket országszerte, hogy ne mutassanak „enyhítést” a letartóztatott tiltakozókkal szemben.
Január 8–9.	A két éjszaka Az állam a rendőri visszaszorításról teljes katonai elnyomásra váltott. Az IRGC parancsot kapott, hogy éles lőfegyvert használjon fegyvertelen civilek ellen. Mesterlövészeket, páncélozott szállító harcjárműveket és helikopteres megfigyelést vetettek be; egészségügyi létesítményeket vettek célba, és a sebesült tiltakozókat kezelő orvosokat letartóztatták. Rashtban a HRANA legalább 392 ember halálát dokumentálta, akiknek túlnyomó többsége az internetes kimaradás elrendelése után vesztette életét. Olvassa el a két éjszaka teljes beszámolóját.
Január 22.	Az ENSZ becslése Mai Sato, az ENSZ iráni emberi jogi helyzetért felelős különleges előadója kijelentette, hogy a halottak száma meghaladhatja a 20 000-et.
Január 22–24.	Kiszivárgott belső jelentések Az IRGC Hírszerző Szervezetének belső jelentései 33 000–36 500 közé tették a halálos áldozatok számát. Egy kiszivárgott parlamenti jelentés 27 500-at említett.
Január 25.	Két kiadvány, két szám Az Iran International kiszivárogtatta a Legfelsőbb Nemzetbiztonsági Tanács több mint 400 várost lefedő dokumentumait. A Time egy 30 304, a tiltakozásokkal összefüggő halálesetből álló listát közölt, amelyet kizárólag a január 8–9-i időszakra vonatkozóan regisztráltak polgári kórházakban, két magas rangú iráni tisztviselőre hivatkozva, akik szerint a kormányzat „kifogyott a testzsákokból”, és „félpótkocsikat használt mentők helyett”.
Február 1.	A hivatalos szám A Pezeskian-kormány 3117 halottat közölt, köztük mintegy 214 biztonsági erőt.
Február 23.	A Bíbor Tél jelentés A HRANA közzétett egy ellenőrzött, névvel ellátott listát 7007 megerősített halálesetről – 6488 felnőtt tüntető, 236 kiskorú, 207 biztonsági személyzet és 76 nem résztvevő –, további 11 744 eset pedig még vizsgálat alatt áll. Az Iran International önállóan 6634 nevet gyűjtött össze.

Minden közzétett halálos áldozat

Iránban nem engedélyeztek független vizsgálatot. Ezek a 2026. februári állapot szerint nyilvánosan elérhető adatok forrásmegjelöléssel.

Forrás	Halottak száma	Megjegyzés
Irán kormánya (2026. febr. 1.)	3,117	Hivatalos szám, beleértve mintegy 214 biztonsági erő tagját
HRANA, <i>Bíbor Tél</i> (2026. febr. 23.)	7,007	Ellenőrzött, névvel ellátott lista; 11 744 eset még vizsgálat alatt
Iran International (névlista)	6,634	Önállóan összegyűjtött nevek
ENSZ különleges előadó (2026. jan. 22.)	20,000+	Lehetséges alsó határként megadva, nem ellenőrzött szám
Kiszivárgott parlamenti jelentés	27,500	Nem ellenőrzött kiszivárogtatás
Time (2026. jan. 25.)	30,304	Kórházi regisztrációk kizárólag január 8-9-re
Kiszivárgott IRGC hírszerzési jelentések	33,000-36,500	Nem ellenőrzött kiszivárogtatás, több mint 400 város

A hónap, amikor a számok rögzültek, az elnök bocsánatot kért, és kitört a háború.

2026. február lezárta a Vörös Telet, és valami mást nyitott meg. Ez az oldal napról napra rögzíti a hónapot: az abban közzétett egymással versengő halálos áldozati számokat, az Iszlám Köztársaság történetének első elnöki bocsánatkérését és a katonai hadjáratot, amely a hónap utolsó napján kezdődött.

Hányan haltak meg? Tekintse meg a teljes iráni halálos áldozatok nyomon követését — ellenőrzött, névvel azonosított halálos áldozatok, hivatalos adatok és a kettő közötti eltérés, időszakok szerint.

Napról napra

Február 1.	A hivatalos szám A Pezeskian-kormány 3117 halottat közölt, köztük mintegy 214 biztonsági erőkhöz tartozó személyt – ez az állam első és egyetlen országos adata.
Február eleje	Temetések mint tiltakozás A januári halottak negyvenedik napi megemlékezései tömegeket vonzottak Rashtban, Kermanshahban, Javanrudban és Neyshaburban. Többet élőerővel oszlattak fel, ami további halálesetekhez és temetésekhez vezetett.
Február 11.	Pezeskian bocsánatot kér Az 1979-es forradalom évfordulóján Maszúd Pezeskian elnök nyilvánosan bocsánatot kért a nemzettől – anélkül, hogy elkövetőt nevezett volna meg, vizsgálatot indított volna, vagy akár egyetlen foglyot is szabadon engedett volna.
Február közepe	A kivégzések folytatódnak A tiltakozásokkal összefüggő halálos ítéletek a forradalmi bíróságokon haladtak keresztül. A fogvatartottak száma megfigyelő csoportok szerint meghaladta a 100 000-et, az őrizetbe vettek között ügyvédek és orvosok is voltak.
Február 23.	A HRANA lezárja listáját A HRANA 7007 igazolt halálesetet közölt a Vörös Téltre: 6488 tiltakozót, 236 kiskorút, 207 biztonsági személyzetet és 76 ártatlan járókelőt, további 11 744 eset pedig vizsgálat alatt áll.
Február 28.	Epikus Düh hadművelet A tárgyalások kudarca után az Egyesült Államok és Izrael közös katonai hadjáratot indított Irán ellen – nagyjából 900 csapást mértek az első tizenkét órában. Ali Hamenei legfelsőbb vezető a kezdeti hullámokban életét vesztette. Másodszor is országos internetkimaradás következett be.

A halálos áldozatok száma egymás mellett

Február az a hónap, amikor a számok rögzültek a köznyilvántartásban – és az a hónap, amikor világossá vált, hogy soha nem fognak egyezni.

Kormány, 2026. február 1.	3,117 — a Pezeskian-kormány hivatalos száma, köztük mintegy 214 biztonsági erőkhöz tartozó személlyel.
Iran International	6,634 névvel azonosított halottak, független összeállításban. Kevesebb mint 100 név egyezik a kormány listájával.
HRANA, 2026. február 23.	7,007 igazolt halálesetek; 11 744 eset még vizsgálat alatt.
UN Különleges Előadó	20,000+ nyilatkozott 2026. január 22-én.
Kiszivárgott IRGC-hírszerzés	33 000–36 500 a 2026. január 22–24-i belső jelentésekben.

Nem szűkítjük le a vitát egyetlen számra. Az ellentmondás a kormány által közölt 3117-es halálos áldozat és a saját biztonsági szolgálat belső becslése – több mint 33 000 – között maga is a történelmi feljegyzés része.

SZEKCIÓ 3

A 2026. január 8-9-i éjszakák

A 2026. január 8–9-i két éjszaka – a rashti mészárlás és Irán legvéresebb 48 órája a Bíbor Téli felkelés során.

A két éjszaka.

Amit a kiszivárgott adatok csupán körvonalaznak, azt a szemtanúk vallomásai megkérdőjelezhetetlenné teszik.

Tartalmi figyelmeztetés: ez a szakasz dokumentarista fényképeket tartalmaz halálos áldozatokról, sebesült tüntetőkről, hullaszakokról és halottasházakról. A képeket itt a jogszerű használat szerkesztői rendelkezései szerint reprodukáltuk, mivel magukat az eseményeket tagadják.

A gyilkolási parancs

2026. január 8-án a rezsim a rendőri visszatartásról a teljes katonai elfojtásra tért át. Az IRGC kifejezett parancsot kapott, hogy éles lőszert alkalmazzon a fegyvertelen civilek ellen – ez volt az Iszlám Köztársaság történetének legvéresebb fellépése. Az IRGC és a Baszij egységei mesterlövészeket, páncélozott csapatszállítókat és helikopteres megfigyelést vetettek be. Egészségügyi intézményeket vettek célba, a sebesült tüntetőket ellátó orvosokat pedig letartóztatták.

A leghalálosabb egyedi események közé tartozott a **2026-os rashti mészárlás**: a HRANA legalább 392 halálos áldozatot dokumentált csak Rástban, a többségüket az internetleállítás után. Az Amnesty International és a Human Rights Watch legalább 28 tüntető és járókelő halálát igazolta 8 tartomány 13 városában 2025. december 31. és 2026. január 3. között – még a legintenzívebb erőszakhullám megkezdése előtt. *Malekshahi, Ilam tartomány*: Reza Azimzadeh, Latif Karimi, Mehdi Emamipour, Fares (Mohsen) Agha Mohammadi és Mohammad Reza Karami az IRGC egységeinek tüzébe került, akik egy Baszij-bázisról nyitottak tüzet. *Azna, Lorestan tartomány*: Vahab Mousavi, Mostafa Falahi, Shayan Asadollahi, Ahmadreza Amani, Reza Moradi Abdolvand és Taha Safari – utóbbi mindössze tizenhat éves volt, holttestét nem adták ki a családjának.

Január 3-án Hamenei kijelentette, hogy „a zavargókat móresre kell tanítani”. Január 5-én az igazságszolgáltatás feje utasította az ügyészeket, hogy „ne tanúsítsanak irgalmat”. A hatóságok több áldozat családját is arra kényszerítették, hogy az állami médiában balesetnek állítsák be hozzátartozóik halálát; ellenállás esetére titkos temetéssel fenyegették meg őket.

A halottakról szóló vita

A halálos áldozatok száma a modern iráni történelem egyik legvitatottabb adatává vált. A Pezeskian-kormány által 2026. február 1-jén közzétett hivatalos adat **3 117** volt (beleértve a biztonsági erők mintegy 214 tagját). A HRANA 2026. február 23-án közzétett, „A Bíbor Tél” című jelentésében szereplő hitelesített, névsorral ellátott lista **7 007** igazolt halálos áldozatot rögzített – köztük 6488 felnőtt tüntetőt, 236 kiskorút, 207 rendfenntartót és 76 civil áldozatot –, miközben 11 744 eset felülvizsgálata még folyamatban volt. Az Iran International független forrásokra **6 634** nevet gyűjtött össze. Egy orvosokból álló hálózat, amely a *The Guardian* meghaladhatja a **30 000**-et.

SZEKCIÓ 4

Áldozatok, őrizetbe vételek és kivégzések

Hány embert ölt meg az Iszlám Köztársaság a tiltakozások leverése és kivégzések során – ellenőrzött, név szerint ismert áldozatok, hivatalos adatok és a kettő közötti eltérés.

Rövid válasz: a 2025–2026-os Vörös Tél felkelés során a HRANA **7 007 név szerint ismert halálesetet** igazolt 2026. február 23-ig – 6 488 felnőtt tüntető, 236 kiskorú és 207 biztonsági személy –, további 11 744 eset pedig még vizsgálat alatt áll. Irán saját kormánya **3,117** ismert el; az Iran International által idézett magas rangú tisztségviselők a számot **30,000** fölé tették; a kórházi nyilvántartások önmagában a január 8–9-i két éjszakára **30,304** rögzítettek. A magasabb becslések ennél is tovább mennek: egy Iránon belüli orvosok által készített jelentés, amelyet a *The Sunday Times* idézett, **16 500 halottat és mintegy 330 000 sebesültet** by 18 January; leaked classified documents reviewed by Iran International put the two-day toll above **36,500** fölé teszik; Reza Pahlavi pedig a diaszpóra és az orvosi hálózatok alapján nagyjából **50,000** halottat említett, köztük mintegy 15 000-t Teheránban. Azok az állítások, miszerint a valós szám meghaladja a **100,000** -t, széles körben elterjedtek, de egyelőre nem igazolhatók – az ellenőrzött **100,000+** adat a fogvatartottakra vonatkozik. A 2022-es Nő, Élet, Szabadság felkelés során **551 embert, köztük 71 gyermeket** öltek meg. Az alábbi számok mindegyike tartalmazza az utolsó megerősítés dátumát és a közzetevő szervezetet.

Halálos áldozatok száma időszakonként

Időszak	Megöltek	Fogva tartottak	Frissítve	Forrás
2025–2026 – Vörös Tél felkelés	7007 ellenőrzött név 3117 hivatalos · 16 500 (orvosok, jan. 18.) · 30 304 kórházi nyilvántartás · 36 500+ kiszivárgott dokumentum · 40 000 (NCRI/Pompeo) · 42 000+ becsült · ~50 000 (Pahlavi) · 100 000+ állított, megerősítetlen	100,000+	2026. február 23.	HRANA, Iran Human Rights, Iran International
2026. január 8–9. – a Két Éjszaka	392 csak Rashtban 30 304 kórházi nyilvántartás szerinti haláleset a 48 órában	—	2026. január 24.	HRANA, Time, BBC
2022–2023 – Nő, Élet, Szabadság	551 (ebből 71 gyermek)	22,000+	2023. szeptember 15.	Iran Human Rights
2022. szeptember 30. – Véres Péntek, Zahedan	96+	—	2023	Amnesty International
2019. november – üzemanyagár-tiltakozások	304+ (a Reuters akár 1500-ról is beszámolt)	7,000+	2019. december	Amnesty International, Reuters
1988 nyara – börtönmészárlások	4,500-30,000 (becslések)	—	1988	Amnesty International, ENSZ-szakértők
Éves bírósági kivégzések, 2024	972	—	2024	Iran Human Rights
Éves bírósági kivégzések, 2025	1,500+	—	2025	Iran Human Rights

2025–2026: a Vörös Tél

A felkelés, amely a 2025. decemberi tüntetésekkel kezdődött és 2026. január 8-án robbant ki, az Iszlám Köztársaság történetének leghalálosabb megtorlását eredményezte. Négy különböző szám forog közszájon, és ezek négy különböző dolgot mérnek:

- **7 007 – igazolt név.** A HRANA 2026. február 23-án zárta le listáját: 6 488 felnőtt tüntető, 236 kiskorú, 207 biztonsági személyzet. További 11 744 bejelentett haláleset felülvizsgálat alatt állt. Ez egy alsó határ: minden bejegyzéshez tartozik név, helyszín és dátum.
- **3 117 – az állam beismerése.** Bejelentve 2026. február 1-jén, heteknyi tagadás után, nem sokkal a kormány 2026. február 11-i nyilvános bocsánatkérése előtt.
- **30 304 – a kórházi nyilvántartás.** A Time magazin beszámolt a polgári kórházakban regisztrált, tüntetésekkel kapcsolatos halálesetek listájáról, amely kizárólag január 8–9-re vonatkozott, a nyilvántartásokhoz hozzáférő tisztviselőkre hivatkozva.
- **30 000–42 000+ – hivatalos kiszivárogtatások és becslések.** Az Iran International által idézett magas rangú iráni tisztviselők a halálos áldozatok számát 30 000 fölé tették; a teljes felkelésre vonatkozó tágabb becslések meghaladják a 42 000-et.

A világ legmagasabb egy főre jutó kivégzési aránya, magyarázattal: éves összesítések, a halálbüntetés alapjául szolgáló vádak, valamint minden dokumentált, tiltakozásokhoz köthető kivégzés név szerint.

Kivégzések.

Irán a világ éllovasa az egy főre jutó kivégzések számában. Ez az oldal azokat a név szerint ismert tiltakozókat és ellenzékieket sorolja fel, akiket az Iszlám Köztársaság a Nő, Élet, Szabadság felkelés 2022 szeptemberi kezdete óta bírósági úton kivégeztetett – feltüntetve a dátumot, a vádat és a forrást.

- **Nyilvános akasztások és tiltakozásokhoz köthető kivégzések** — a 2020 óta dokumentált 32 eset név szerinti jegyzéke, dátum, város, vád és forrás feltüntetésével.
- **Irán halálos áldozatainak száma időszakonként** — hányan haltak meg az egyes megtorló akciók során, és miért térnek el az adatok.
- **Emlékhelyek** — az egyes áldozatok, köztük a kivégzettek teljes életrajza.
- **Áldozatok adatbázisa** — a kereshető nyilvántartás, amely mindkét oldal mögött áll.

Hány embert végez ki Irán évente?

Az Iran Human Rights (IHR) adatai szerint **972 kivégzést hajtottak végre 2024-ben** — ez a legmagasabb éves szám 2008 óta — és legalább **1500+ kivégzést 2025-ben**, ami a legtöbb az 1988-as tömeges kivégzések óta. Irán a világon regisztrált összes kivégzés nagyjából **háromnegyedéért felelős**. Az itt közölt adatok kizárólag a tiltakozásokhoz köthető kivégzésekre vonatkoznak; a kábítószerrel összefüggő és a közönséges bűncselekmények miatti kivégzéseket az IHR külön nyilvántartásban követi.

2022–2023 – Nő, Élet, Szabadság kivégzések

- **Mohsen Shekari**, 23 – felakasztva 2022. december 8-án, Teheránban. Vád: „moharebeh” (háború Isten ellen), mivel állítólag megsebesített egy Baszíd-tagot. Az első tüntető, akit a felkelés során kivégeztek.
- **Majidreza Rahnavard**, 23 – nyilvánosan felakasztva 2022. december 12-én, Meshedben. Vád: „moharebeh”.
- **Mohammad Mehdi Karami**, 22 – felakasztva 2023. január 7-én, Karadzsanban. Vád: „romlottság a földön”. Karatebajnok; Hosseinivel közös tárgyaláson ítélték el.
- **Sayed Mohammad Hosseini**, 39 – felakasztva 2023. január 7-én, Karadzsanban. Önkéntes gyermekedző. Jelentések szerint megverték és árammal kínozták a kihallgatás során.
- **Saleh Mirhashemi · Majid Kazemi · Saeed Yaghoubi** – felakasztva 2023. május 19-én, Iszfahánban. Ismert, mint az „iszfaháni ház” ügy. Mindannyian kínzásról számoltak be; Kazemi vallomásának

hangfelvétele kiszivárgott a börtönből.

- **Milad Zohrevand**, 21 – felakasztva 2023. november 23-án, Hamadanban. Zárt tárgyaláson ítélték el.

SZEKCIÓ 5

Az elnyomás apparátusa

Közérthető magyarázat az Iszlám Forradalmi Gárdáról – felépítéséről, gazdasági hatalmáról és a tiltakozások elfojtásában játszott szerepéről.

Rövid válasz. Az IRGC (Iszlám Forradalmi Gárda, vagy Sepah-e Pasdaran) Irán párhuzamos hadserege, amelyet 1979-ben hoztak létre, hogy az ország határai helyett az Iszlám Köztársaságot védje. Közvetlenül a Legfelsőbb Vezetőnek jelent, irányítja a Basij milíciát és a külföldi műveleteket végző Kuds Erőt, valamint Irán gazdaságának jelentős részét ellenőrzi.

Mit jelent az IRGC rövidítés?

Az IRGC rövidítés az **Iszlám Forradalmi Gárda** angol nevéből származik, perzsául *Sepah-e Pasdaran-e Enqelab-e Eslami* (سپاه پاسداران انقلاب اسلامی), amit általában *Sepah*-nak rövidítenek. 1979 áprilisában, a forradalom után hetekkel hozták létre rendelettel, mint a rendes hadseregtől (Artesh) elkülönülő, az új vallási vezetéshez hű erőt.

Ki irányítja az IRGC-t?

Az IRGC a **Legfelsőbb Vezetőnek**, jelenleg Ali Hámenei, nem pedig a megválasztott elnöknek vagy parlamentnek. Főparancsnokát a Legfelsőbb Vezető nevezi ki, és ő is mentheti fel. Ez a parancsnoki lánc magyarázza, hogy a Gárdát miért a rendszer saját hadseregeként kell értelmezni, nem pedig nemzeti hadsereggént.

Melyek a Forradalmi Gárda főbb ágai?

Ág	Feladatkör
Szárazföldi Erők	Belső biztonság és tartományi ellenőrzés; bevetés a tiltakozások ellen.
Légierő	Ballisztikus rakéták és drónok.
Haditengerészet	Gyors támadóhajók a Perzsa-öbölben és a Hormuzi-szorosban.
Kudsz Erők	Műveletek és proxy-hálózatok Iránon kívül.
Baszídzs	Önkéntes félkatonai erő, amelyet utcai elnyomásra és megfigyelésre mozgósítanak.
Hírszerző Szervezet	Letartóztatások, kihallgatások és saját börtönszárnyak.

Az iráni erkölcsrendészet (Gasht-e Ershad) története, jogalapja és áldozatai. Tartalmazza Mahsa Amini 2022-es őrizetbe vételét és a 2024-es Núr-terv szerinti fellépést.

Az erkölcsrendészet.

Irán Irányító Járőrszolgálat (Gasht-e Ershad) – közismert nevén az „erkölcsrendészet” – az az egyenruhás erő, amely az Iszlám Köztársaság nőkre vonatkozó kötelező öltözködési szabályait kényszeríti ki a nyilvánosság előtt. Tisztjei órákkal halála előtt vették őrizetbe Mahsa Amini; 2024-ben a kormány a Núr („Fény”) terv részeként újraaktiválta a járőrzést.

Mi az iráni erkölcsrendészet?

Az **Irányító Járőrszolgálat** (perzsául: *Gasht-e Ershad*, گشت ارشاد) a FARAJA nemzeti rendőrség egy speciális egysége, amelyet 2005-ben, Mahmúd Ahmadinezsád elnöksége alatt hoztak létre. Hivatalos küldetése az Iszlám Köztársaság „közerkölcsre” vonatkozó értelmezésének érvényesítése – túlnyomórészt a nők ruházatára, hajviselésére és viselkedésére irányulva a nyilvános terekben.

Honnan származik az erkölcsrendészet?

A kötelező fátyolviselést Khomeini ajatollah 1979. márciusi rendelete írta elő, és 1983-ban kodifikálták. 1979-től 1992-ig a végrehajtást a **Komiteh** (Forradalmi Bizottságok) és a Basídzs végezte. Az Irányító Járőrszolgálat 2005-ben váltotta fel a korábbi „Erkölcshárókat”, hogy láthatóbb, egyenruhás jelenlétet biztosítson jelzett furgonokkal.

A kötelező hidszáb története Iránban (1979–2026): a Büntető Törvénykönyv 638. cikke, a 2023-as Erényességi és Hidszábtörvény, a 2024-es Noor-terv és az ellenük ellenálló nők.

Irán hidszábtörvénye.

A kötelező fátyolviselés 1983 óta része az iráni jognak. A 2023–2024-es Erényességi és Hidszábtörvény a büntetéseket 8500 amerikai dollárig terjedő pénzbírságra, tízéves börtönbüntetésre, korbácsolásra és utazási tilalomra bővítette. Ez az oldal nyomon követi a törvényt, annak végrehajtását és az ellene ellenálló nőket.

Mikor tette Irán kötelezővé a hidszábot?

1979. március 7-én, kevesebb mint egy hónappal a forradalom után, Khomeini ajatollah elrendelte, hogy a kormányzati munkahelyeken dolgozó nőknek hidszábot kell viselniük. Az 1979. március 8-i – nemzetközi nőnap – teheráni tömeges női tiltakozások ideiglenesen visszavonulásra kényszerítették a hatóságokat. 1980 júliusára a hidszáb minden közintézményben kötelezővé vált, és 1983. július 26-án az új iszlám Büntető Törvénykönyv (102. cikk, később 638. cikk) bűncselekménnyé nyilvánította, ha egy nő „megfelelő hidszáb nélkül” jelenik meg a nyilvánosság előtt.

Mit mond a jelenlegi törvény?

Irán iszlám Büntető Törvénykönyvének 638. cikke 10 naptól 2 hónapig terjedő börtönbüntetést vagy pénzbírságot ír elő azokra a nőkre, akik „a sariának megfelelő hidszáb nélkül” jelennek meg a nyilvánosság előtt. A gyakorlatban a végrehajtás során a 639. cikke (közerkölcs megrontása), az üzleti engedélyezési szabályokra és a közlekedési szabályokra is hivatkoznak, amelyek alapján lefoglalhatják azokat az autókat, amelyekben fedetlen női utasok tartózkodnak.

A Legfelsőbb Vezető, az IRGC és a Kudsz Erők parancsnokai, az igazságszolgáltatás, az Örök Tanácsa és a rendszer vezető ideológusai – egy dokumentarista ki-kicsoda a hatalomról Iránban 2026-ban.

A rekord mögött álló nevek.

Az Iszlám Köztársaságban a hatalom három egymást átfedő struktúrán keresztül áramlik: a Legfelsőbb Vezető hivatalán, az Iszlám Forradalmi Gárdán, valamint egy papi-bírói apparátuson, amely ellenőrzi a jelölteket és kihirdeti az ítéleteket. Ez az oldal bemutatja azokat a személyeket, akik 2026-ban ezeket a pozíciókat töltik be, hogy mit irányítanak, és hogy melyikük áll nemzetközi szankciók alatt. Minden itt szereplő állítás nyilvános hivatalokból, hivatalos nyilatkozatokból és közzétett szankciós listákból származik.

Ali Khamenei – az Iszlám Köztársaság Legfelsőbb Vezetője 1989 óta

1939-ben született Mashhadban. Irán elnöke 1981–1989 között, majd Khomeini 1989. júniusi halála után kinevezték Legfelsőbb Vezetőnek. Irán alkotmánya szerint ő a fegyveres erők főparancsnoka, kinevezi az igazságszolgáltatás vezetőjét, az Örök Tanácsa felét, valamint az állami műsorszolgáltató (IRIB) igazgatóit. Ő hozza meg a végső döntést a nukleáris politikáról, a regionális stratégiáról és a tiltakozások kezeléséről. Az Egyesült Államok, az Európai Unió, az Egyesült Királyság és Kanada szankciókkal sújtja emberi jogi visszaélések és a 2022–2026-os tiltakozások elfojtása miatt.

SZEKCIÓ 6

A nemzetközi válasz

A világ reakciója az iráni tüntetésekre 2026-ban – hogyan hagyta cserben az ENSZ, az EU, az USA és a globális média az iráni tüntetőket a Bíbor Télen.

A világ képmutatása

A domináns nyugati hozzáállás a 2026-os háborúhoz „visszafogottság” volt – egy humanitárius keretezés, amely erkölcsi álláspontnak tüntette fel magát. Valós eredménye az iráni életek terén éppen az ellenkezője annak, amit állít.

Szankcionáld a szimbólumokat, engedd a hordókat.

Pont azokban a hónapokban, amikor az európai kancelláriák a civil védelem nevében a deeszkalációért könyörögtek, az Iszlám Köztársaság a története során korábban soha nem látott ütemben ölt civileket – tízezreket két éjszaka alatt, majd kétnaponta egy politikai akasztást. A „nem a háború” álláspontja nem mentette meg ezeket az életeket. Az egyetlen erő ellen vetették be, amit a rezsim nem tudott elnyelni – a vezetőségére nehezedő külső nyomást –, miközben semmit sem tettek az amúgy is zajló belső erőszak megállításáért.

Kövesd az olajat. **2025 szeptemberében**, három hónappal a Bíbor Tél előtt, Irán napi **2,13 millió hordó** nyersolajat exportált – ez volt az év legmagasabb havi adata, ami meghaladta az első Trump-féle „maximális nyomás” csúcsát. Körülbelül **87 százaléka Kínába** került, **10–30 USD-vel Brent alatt** árulták, és egy 45 napos árnyékbankrendszeren keresztül rendezték. FDD, 2025. október.

Kína egyedül Irán olajának körülbelül **90 százalékát** vásárolja meg, biztosítva az iráni kormány költségvetésének mintegy **45 százalékát** – azt a költségvetést, amelyből az IRGC és a Basij fizetését fedezi. U.S.-Kínai Bizottság, 2025. november.

A szlogen a nyugati üzemanyag-kutakról szól, nem az iráni életekről.

Ez a szerkezet: **szankcionáld a rezsim szimbólumait, engedd a hordóit**. Szankcionáld az erkölcsrendészetet, engedd az olajszállító tartályhajókat, amelyek finanszírozzák őket. Jelölj meg az IRGC-t, majd engedd az olajáramlást, amelynek adója felszereli azt. Az iráni utcákon lelőtt és börtönökben felakasztott emberek fizetik meg az olcsó üzemanyag számláját, amit a világ többi része inkább nem nélkülöz.

Aztán jön a jelszó: **nem a háborúra**. Mintha a háború nem kezdődött volna el már akkor – Iránon belül, irániak ellen, 1981-ben és 1988-ban és 2009-ben és 2019-ben és 2022-ben, majd ismét 2026 januárjában. Mintha a tüntetők, akik a *Zan*, *Zendegi*, *Azadi* transzparenszeit vitték a saját városközpontjaikon keresztül, nem temettek volna el harmincezer társukat. Mintha negyvenhét év belső háborúja eltűnhetne nyugati plakátok révén.

Név szerint megnevezett iráni tisztviselők, akik felelősek a tüntetők meggyilkolásáért, kínzásáért és a hidzsáb kikényszerítéséért, valamint levélsablonok képviselőknél/kongresszusi tagoknak/EP-képviselőknél a Magnitszkij-típusú szankciók előmozdításához.

Szankciók.

Gyakorlati útmutató, hogyan szorgalmazza kormányánál a Magnitszkij-típusú szankciók bevezetését azon iráni tisztviselőkkel szemben, akik közvetlenül felelősek a tüntetők meggyilkolásáért, a foglyok kínzásáért és a kötelező hidzsáb kikényszerítéséért – név szerint megnevezett elkövetőkkel és sablonlevelekkel képviselői számára.

Miért szankciók?

Az egyetemes joghatóságon alapuló büntetőeljárások lassúak. A szankciók nem azok. A Magnitszkij-típusú vagyonbefagyasztások és beutazási tilalmak a név szerint megnevezett elkövetőkkel – bírakkal, börtönigazgatókkal, az IRGC parancsnokaival, a FARAJA parancsnokaival – szemben azonnali személyes következményeket vonnak maguk után, jelzést küldenek a középvezető tisztségviselőknek, hogy részvételüket nem felejtik el, és nyomvonalat teremtenek a jövőbeli perekhez.

Név szerint megnevezett elkövetők

Az alábbi tisztviselőket név szerint megnevezte a ENSZ Iráni Tényfeltáró Misszió, az Amnesty International, az Iran Human Rights (IHR) és a HRANA. A legtöbbjük már az EU és/vagy az Egyesült Királyság szankciói alatt áll; kevesen vannak amerikai szankciók alatt; szinte senki sem áll kanadai vagy ausztrál szankciók alatt.

- **Ali Khamenei** – Legfelsőbb Vezető. Végső döntési jogkörrel rendelkezik az IRGC, az igazságszolgáltatás és az Örök Tanácsa felett. Szankciók alatt: USA, Egyesült Királyság.
- **Hossein Salami** – Az IRGC főparancsnoka 2019 óta. Szankciók alatt: EU, Egyesült Királyság.
- **Gholamreza Soleimani** – A Baszídzs parancsnoka. Szankciók alatt: EU, Egyesült Királyság.
- **Ahmadreza Radan** – A FARAJA vezetője 2023 januárja óta. Felügyeli az Erkölcserendészetet és a 2024-es Noor-tervet. Szankciók alatt: EU, Egyesült Királyság.
- **Gholamhossein Mohseni-Eje'i** – Az Igazságszolgáltatás feje 2021 óta. Személyesen hagyott jóvá több tüntető halálos ítéletét. Szankciók alatt: EU, Egyesült Királyság.
- **Abolghasem Salavati** — A teheráni forradalmi bíróság 15-ös számú tanácsának „halálbírája”. Szankciók alatt: EU, Egyesült Királyság, USA.
- **Mohammad Moghisseh** — A teheráni forradalmi bíróság 28-as számú tanácsának bírása. 2024 januárjában meggyilkolták, de a hagyatéék szempontjából releváns a polgári jogi igényeknél.
- **Esmail Khatib** — Hírszerzési miniszter (Etela'at). Szankciók alatt: EU, Egyesült Királyság.

A 2025. júniusi tizenkét napos háború és a 2026-os Epic Fury hadművelet: miért üdvözölte sok iráni a külföldi csapásokat az Iszlám Köztársaság ellen, mit mutat a célzási jegyzőkönyv, és kik voltak azok a civilek, akiket ennek ellenére megöltek.

Nyolc hónap leforgása alatt kétszer is légitámadást mértek az Iszlám Köztársaságra Izrael és az Egyesült Államok: a 2025. júniusi tizenkét napos háborúban, valamint a 2026. február 28-án indított Epic Fury hadművelet során, amikor az állam még saját utcáin lövöldözött a tüntetőkkel. A legtöbb országban az ilyen támadások egységbe kovácsolják a lakosságot a kormány mögött. Iránban ennek szinte az ellenkezője történt — és ennek okáról szól ez az oldal.

Mi történt

2025. június 13–24.	A tizenkét napos háború Izrael légitámadást indított iráni katonai és nukleáris infrastruktúra ellen, amely az első órákban megölte a Forradalmi Gárda (IRGC) vezető parancsnokságának nagy részét. Az Egyesült Államok repülőgépei a megerősített dúsító létesítményeket vették célba. Június 24-én tűzszünet lépett életbe. Független megfigyelők több mint ezer halottat számláltak Iránban, közülük több százan civilek voltak.
2025. december – 2026. február	A Vörös Tél A két hadjárat között az Iszlám Köztársaság olyan mértékben ölte meg saját polgárait, amekkora pusztítást egyetlen külföldi légierő sem végzett. Csak 2026. január 8-án és 9-én a Forradalmi Gárdát (IRGC) utasították, hogy tüzeljen a fegyvertelen tömegre. Ez az a kontextus, amelyben az irániak megítélték, ami ezután következett.
2026. február 28.	Epic Fury hadművelet A tárgyalások kudarca után az Egyesült Államok és Izrael közös hadjáratot indított — az első tizenkét órában mintegy 900 csapást mértek légvédelmi rendszerekre, rakétagyártásra, valamint a Forradalmi Gárda (IRGC) és a Baszij parancsnoki központjaira. Ali Hamenei legfőbb vezető az első hullámokban életét vesztette. Irán drónokkal és ballisztikus rakétákkal válaszolt, és az országot másodszor is országos internetkimaradás sújtotta. Lásd a februári adatokat.

Miért nem láttak ellenséget sok iráni

A nemzeti egység megteremtése a bombázásokra adott szokásos válasz. Itt ez nem történt meg, vagy legalábbis nem olyan mértékben, ahogy az Iszlám Köztársaság várta. Az állami televízió nemzeti egységre szólított fel az agresszor ellen; az utcák nem válaszoltak. Több városban még ugyanabban a héten tüntetők vonultak utcára, akik a kormány ellen kiáltottak, nem a repülőgépek ellen.

SZEKCIÓ 7

Módszertan és korlátok

Forrásaink

- **Iran Human Rights (IHR)** — Oslo. Elsődleges forrás a kivégzések számához.
- **HRANA — Human Rights Activists News Agency** — iráni belső hálózat. Elsődleges forrás a letartóztatások számához.
- **Amnesty International** — esetszintű vizsgálatok és jogi elemzés.
- **OHCHR ENSZ Tényfeltáró Misszió Iránban** — a leghitelesebb jogi dokumentáció.
- **Hengaw** a kurd régiókra vonatkozóan; **Baluch Aktivista Kampány** Szisztán-Baludzsisztánra vonatkozóan.
- **Abdorrahman Boroumand Központ (Omid)** — történeti archívum 1979-től napjainkig.
- Reuters, BBC, AFP, Le Monde, AP a helyszíni fotók és megerősített tudósítások tekintetében.

Hogyan kerül be egy név a nyilvántartásba

1. A halálesetet, letartóztatást vagy ítéletet legalább két független megfigyelőnek kell dokumentálnia, VAGY egy megfigyelőnek és a család megerősítésének, VAGY egy bírósági dokumentumnak.
2. A halál okát a forrásnak kell közölnie. Ha a rezsim vitatja az okot, mindkét verziót feltüntetjük.
3. A fényképek a tisztességes felhasználás szerkesztői rendelkezései alapján, súlyos emberi jogi jogsértések dokumentálása céljából kerülnek közlésre, a forrás feltüntetésével, ahol ismert.

Számok ezen az oldalon

Amikor azt mondjuk **több mint 42 000 halott** és **több mint 100 000 letartóztatott** a 2025–2026-os Vörös Tél időszakára, az adatok az IHR és a HRANA 2026. februári jelentéseit összesítik. Ezek konzervatív becslések – a valós számok az internetes leállások miatt magasabbak.

A 2022-es felkelésre vonatkozó adataink (551+ halott, köztük 71 gyermek; 22 000+ letartóztatott) az IHR és az Amnesty International 2023. februári összesítése.

Kulcsfontosságú ellenőrző jelentések (2026)

- BBC News & BBC News Persian – „Az iráni tiltakozások áldozatainak nevei és arcai” (2026. február 9.). A BBC Persian Forensic igazolta több mint 200 meggyilkolt tüntető kilétét.
- BBC Persian – interaktív áldozati archívum.
- Iran Human Rights – Sasan Azadvar, a tizedik kivégzett tüntető 42 napon belül (2026. április 30.).
- Iran International – a kivégzett 18 éves Amirhossein Hatami holttestét visszatartották (2026. április).
- Wikipedia – 2026-os iráni mézszárlások (folyamatosan frissülő enciklopédikus feljegyzés).

Javítások

Ha új információja, hiányzó neve, rossz dátuma vagy javítása van az oldalon szereplő történethez, írjon a corrections@iranholocaust.orgcímre. Minden e-mailt elolvasunk.

Hogyan kezeljük az ellentmondó halálos áldozatok számát

Irán esetében a jelentések leggyakoribb hibája egyetlen szám közlése tulajdonos vagy dátum nélkül. Soha nem vonunk össze összeegyeztethetetlen adatokat. Ha a szervezetek nem értenek egyet, minden számot a közzétevő szervezettel, az utolsó megerősítés dátumával és azzal együtt közöljük, hogy mit mér.

SZEKCIÓ 8

Ajánlások

Ezek az ajánlások a fentiekben ismertetett feljegyzésekből következnek, és olyan államoknak, multilaterális szervezeteknek és civil társadalmi szervezeteknek szólnak, amelyek felhatalmazással vagy kapacitással rendelkeznek a fellépésre.

1. A független nemzetközi vizsgálati megbízatás kiterjesztése és megfelelő forrásokkal való ellátása Irán vonatkozásában, kifejezett hatáskörrel a 2025-26-os eseményekre.
2. A bizonyítékok megőrzése: ellenőrzött videófelvételek, orvosi nyilvántartások, bírósági dokumentumok és temetési jegyzőkönyvek archiválása a jövőbeli eljárásokban felhasználható szabványok szerint.
3. Célzott intézkedések alkalmazása a gyilkosságokban, kínzásokban és tisztességtelen halálbüntetési perekben érintett, név szerint megnevezett parancsnokok, bírák és börtönőrök ellen.
4. A kikerülési eszközök és a rugalmas kapcsolódási lehetőségek támogatása az iráni felhasználók számára leállások idején.
5. Az áldozatok családjainak és a szabadlábra helyezett fogvatartottaknak a megtorlástól való védelme, többek között gyorsított humanitárius vízumok révén.
6. Nemzeti álláspontok közzététele a tüntetők kivégzéseiről, és egyedi esetek felvetése név szerint.

MELLÉKLET

Források és adathalmazok

Az archívumban felhasznált elsődleges és másodlagos források, valamint a gépileg olvasható adatkészletek, amelyekből a jelentésben szereplő adatok származnak.

Hogyan kezeljük az ellentmondó halálos áldozatok számát

Típus	Meghatározás	Példa
Igazolt névvel rendelkezők száma	Két független forrás által névvel, dátummal és hellyel megerősített személyek	7 007 névvel azonosított haláleset (HRANA, 2026. február 23.)
Hivatalos beismerés	Az iráni állam által közölt adat; alsó határként kezelendő, soha nem teljes szám	3 117 (iráni tisztviselők, 2026)
Nyilvántartáson vagy dokumentumon alapuló	Kórházi feljegyzésekből vagy kiszivárgott belső dokumentumokból származó adat	30 304 kórházi nyilvántartásban szereplő haláleset 2026. január 8–9-ére
Becslés vagy állítás	Politikai szereplők vagy hálózatok előrejelzései és kijelentései; mindig így jelölve	~50 000 (Reza Pahlavi, a diaszpóra és orvosi hálózatok adataira hivatkozva)

Képek és felvételek

Az oldalon található fényképek a Wikimedia Commonsból, ügynökségi anyagokból vagy dokumentáló szervezetektől származnak, és helyben tároljuk őket, hogy egy megszakadt külső hivatkozás ne változtathassa meg csendben, amit egy oldal mutat. A képaláírások leírják, mi látható, és ahol releváns, hogy az azonosítást a dokumentáló szervezet végezte, nem mi. Nem teszünk közzé grafikus képeket elhunytakról, ha a család által biztosított portré áll rendelkezésre. Nem használunk generatív képeket valós esemény, személy vagy hely ábrázolására; ha egy illusztráció generált, azt jelezzük.

Fordítás

Az oldalak 41 nyelven jelennek meg. A fordítások gépi segítséggel készülnek, majd ellenőrizzük a szakkifejezéseket, neveket és számadatokat, amelyek soha nem kerülnek lokalizálásra eltérő számokra. Ha egy lefordított oldal elmarad az angol eredeti mögött, az angol verzió a mérvadó. Fordítási hibát a javítási címre lehet jelteni; a területi beállítás és az URL elegendő.

Függetlenség és finanszírozás

Ez az oldal nem fogad el támogatást semmilyen kormánytól, politikai párttól, emigráns szervezettől – beleértve a Mojahedin-e Khalq-ot és az NCRI-t – vagy kereskedelmi szponzortól. Nem tartalmaz hirdetéseket és nem fogad el adományokat. A tartalom Creative Commons Attribution 4.0 licenc alatt jelenik meg, így engedély nélkül másolható, fordítható és újraközölhető, akár olyan felek által is, akik nem értenek egyet vele.

Amit nem teszünk

- Nem fogadunk el adományokat.
- Nem fogadunk el szerkesztői iránymutatást semmilyen kormánytól, párttól, emigráns csoporttól vagy NGO-tól.
- Nem teszünk közzé neveket olyan családok nyomására, akik a magánélet védelmét kérik.

Függetlenség

Sem kormány, sem párt, sem száműzött csoportosulás, sem NGO, sem donor nem gyakorol szerkesztői befolyást. Az oldal nem fogad el hirdetéseket és adományokat. A karbantartók önkéntes munkájukat

adják.

Fotók és licencelés

A Wikimedia Commonsból származó fényképek a feltüntetett licencek alapján, forrásmegjelöléssel kerülnek felhasználásra. A BBC, Reuters, AP, AFP és a Le Monde-on keresztül a Sipa által készített képek a súlyos emberi jogi visszaélések dokumentálására vonatkozó tisztességes felhasználású szerkesztői rendelkezések alapján, ismert forrásmegjelöléssel jelennek meg.

Mesterséges intelligencia használata

Generatív MI-t kizárólag fordítási tervezetekhez és forráshivatkozott anyagok szöveggondozásához használunk. Az oldalon nem jelenik meg MI által gyártott idézet, kép vagy személyazonosság. Minden tényhez ember által ellenőrzött elsődleges forrás tartozik.

Helyesbítési irányelvek

A hibákat a megerősítést követő 48 órán belül javítjuk. Az érdemi javításokat (téves név, téves halálok, téves dátum) az érintett oldal alján rögzítjük. Írjon a corrections@iranholocaust.org címre.

Adathalmazok

- **Megnevezett áldozatok** — iranholocaust.org/data/victims.json
- **Idővonal, 1979-2026** — iranholocaust.org/data/timeline.json
- **Kulcsfontosságú tények** — iranholocaust.org/data/key-facts.json
- **Megnevezett entitások** — iranholocaust.org/data/entities.json
- **Forráshivatkozások** — iranholocaust.org/data/citations.json
- **Összehasonlító atrocitási adatok** — iranholocaust.org/data/comparison.json

Hivatkozás: iranholocaust.org, „A Bíbor Tél: a 2025-26-os felkelés elnyomása az Iráni Iszlám Köztársaságban” (09 September 2026). <https://iranholocaust.org/report.pdf>. Licenc: CC BY 4.0.